

# Тема 4.2.

## Загальні положення досудового розслідування. Слідчі (розшукові) дії.



**Не допускається проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим судовим рішенням, крім випадків, передбачених КПК.**

**Незаконне проникнення до житла чи іншого володіння особи, незаконне проведення в них огляду або обшуку є злочином, передбаченим статтею 162 КК України («Порушення недоторканності житла»).**

**Слідчий, прокурор має право до постановлення ухвали слідчого судді увійти до житла чи іншого володіння особи лише у невідкладних випадках, пов'язаних із:**

- врятуванням життя людей та майна;
- безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину.

***Підставами*** для проведення обшуку є наявність достатніх відомостей, що вказують на можливість досягнення його мети.

***З метою*** виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукання знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб слідчий, прокурор проводять обшук.

*Клопотання про обшук розглядається у суді в день його надходження за участю слідчого або прокурора.*

*Ухвала слідчого судді про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи з підстав, зазначених у клопотанні прокурора, слідчого, надає право проникнути до житла чи іншого володіння особи лише один раз.*

*Обшук особи повинен бути здійснений особами тієї ж статі.*

**Слідчий експеримент** – слідча (розшукова) дія, яка полягає в тому, що слідчий у присутності понятих, а в разі необхідності за участю спеціаліста, свідка, потерпілого і підозрюваного, шляхом відтворення обстановки й умов, в яких ті чи інші події могли відбуватися насправді, та проведення необхідних експериментальних дій здійснює перевірку показань учасників процесу й інших доказів для одержання нових фактичних даних.

## **Увага!**

*Практична перевірка доказів в умовах відтворення обстановки події в переважній більшості випадків призводить до отримання фактичних даних, які підтверджують, спростовують або уточнюють доказ, що перевіряється, тобто – до отримання нових доказів.*

Навіть протокол слідчого експерименту, який дав негативні результати, є вже новим доказом.



## ВАЖЛИВО

Для одержання більш достовірних результатів слідчий експеримент має проводитися в умовах, максимально наближених до часу і місця, в яких відбувалася подія, що відтворюється.

*Слідчий експеримент проводиться після внесення відомостей в ЄРДР.*

## Обов'язкові випадки призначення експертизи для:

- 1) встановлення причин смерті;
- 2) встановлення тяжкості та характеру тілесних ушкоджень;
- 3) визначення психічного стану підозрюваного за наявності відомостей, які викликають сумнів щодо його осудності, обмеженої осудності;
- 4) встановлення віку особи, якщо це необхідно для вирішення питання про можливість притягнення її до кримінальної відповідальності, а іншим способом неможливо отримати ці відомості;
- 5) встановлення статевої зрілості потерпілої особи в кримінальних провадженнях щодо злочинів, передбачених статтею 155 Кримінального кодексу України;
- 6) визначення розміру матеріальних збитків, шкоди немайнового характеру, шкоди довкіллю, заподіяної кримінальним правопорушенням.

# ВАЖЛИВО

**Примусове залучення особи для проведення медичної або психіатричної експертизи здійснюється за ухвалою слідчого судді, суду.**

***Негласні слідчі (розшукові) дії*** – це різновид слідчих (розшукових) дій, відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню, за винятком випадків, передбачених КПК.

Проводити негласні слідчі (розшукові) дії має право **слідчий**, який здійснює досудове розслідування злочину, або за його дорученням – **уповноважені оперативні підрозділи**:

- органів внутрішніх справ,
- органів безпеки,
- Національного антикорупційного бюро України,
- Державного бюро розслідувань,
- органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового і митного законодавства,
- органів Державної пенітенціарної служби України,
- органів Державної прикордонної служби України.

За рішенням слідчого чи прокурора до проведення негласних слідчих (розшукових) дій можуть залучатися також інші особи.

## **ВИДИ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ**

- *Втручання у приватне спілкування*
- **Обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи**
- **Установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу**
- **Спостереження за особою, річчю або місцем**
- **Моніторинг банківських рахунків**
- **Аудіо-, відеоконтроль місця**
- **Контроль за вчиненням злочину**
- **Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації**
- **Негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження**
- **Використання конфіденційного співробітництва**

# ВАЖЛИВО

**Забороняється залучати до  
конфіденційного співробітництва  
під час проведення негласних слідчих дій  
адвокатів, нотаріусів, медичних працівників,  
священнослужителів, журналістів, якщо таке  
співробітництво буде пов'язане з розкриттям  
конфіденційної інформації  
професійного характеру.**